

**ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ З КУРСУ
«ЛОГОПЕДІЯ З ПРАКТИКУМОМ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ
1 КУРСУ**

1. Логопедія як наука. Предмет, об'єкт та основні завдання логопедії.
2. Історія розвитку логопедії як науки.
3. Внесок вітчизняних вчених у розвиток сучасної логопедії як науки.
4. Зв'язок логопедії з іншими науками.
5. Методи та принципи логопедичної науки.
6. Організація логопедичної роботи в Україні.
7. Особистість логопеда.
8. Поняття про мову, мовлення, мовленнєву діяльність.
9. Види мовлення. Функції мови та мовлення.
10. Поняття про порушення мовлення.
11. Профілактика, діагностика, корекція та компенсація в логопедії.
12. Поняття про мовленнєво-комунікативну компетенцію.
13. Розвиток мовлення в онтогенезі.
14. Причини мовленнєвих порушень.
15. Групи екзогенних та ендогенних факторів, які спричинюють мовленнєві порушення.
16. Анатомо-фізіологічні механізми мовлення.
17. Роль центральної нервової системи в породженні мовленнєвого висловлювання.
18. Мовно-руховий центр Брока. Мовно-слуховий центр Верніке.
19. 12 пар черепно-мозкових нервів.
20. Діяльність аналізаторної системи.
21. Блоки мозку за О. Р. Лурія. Функціонал кожного блоку для становлення мовлення людини.
22. Функціональне значення різних відділів нервової системи для мовленнєвої діяльності.
23. Функціональна асиметрія півкуль головного мозку в нормі та патології.

24. Локалізація вищих кіркових функцій та синдроми їх уражень.
25. Будова периферичного артикуляційного апарата.
26. Порушення будови периферичного артикуляційного апарата та їх вплив на породження мовлення.
27. Процедура виявлення порушень в будові органів артикуляції. Етапи обстеження.
28. Ігрові форми обстеження органів артикуляції.
29. Методичні підходи до обстеження органів артикуляційного апарата в дітей різного віку.
30. Мовленнєва система та її компоненти.
31. Фонетико-фонематичні процеси, лексика, граматики, зв'язне мовлення як структурні компоненти мовленнєвої системи.
32. Лінгвістичний, медико-біологічний та психолого-педагогічний підходи до аналізу мовленнєвих порушень.
33. Різні підходи до класифікації порушень мовлення.
34. Значення внутрішньоутробного розвитку та раннього психомоторного розвитку на формування мовлення дитини.
35. Загальнопедагогічні та спеціальні логодидактичні принципи, покладені в основу логопедичної роботи.
36. Комплексність впливу при різних мовленнєвих порушеннях.
37. Ефективність логопедичної роботи та фактори, що її зумовлюють.
38. Система освітніх закладів для дітей із порушеннями мовленнєвого розвитку. Вимоги до оформлення логопедичного кабінету.
39. Організація інклюзивного навчання для дітей із порушеннями мовлення.
40. Положення про логопедичний пункт.
41. Суть діяльності вчителя-логопеда в команді фахівців ІРЦ.
42. Змістовне наповнення та планування логопедичної роботи. Документація логопеда.

Терміни:

1. Логопедія.

2. Мова.
3. Мовлення.
4. Мовленнєва діяльність
5. Мовленнєва система
6. Корекція порушень мовлення.
7. Компенсація
8. Центральний мовленнєвий апарат.
9. Периферичний мовленнєвий апарат.
10. Енергетична система артикуляційного апарату.
11. Генераторна система артикуляційного апарату.
12. Резонаторна система артикуляційного апарату.
13. Центр Брока.
14. Центр Верніке.
15. Пасивні органи мовлення.
16. Активні органи мовлення.
17. Етіологія.
18. "Онтогенез" та „патогенез”.
19. Екзогенні та ендогенні фактори.
20. Асфіксія.
21. Перинатальний, натальний та постнатальний періоди.
22. Шкала Апгар.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова:

1. Довідник учителя-логопеда. Авт.-упор. Лупінович С.М. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 112 с.
2. Логопедія: підручник. За ред. М. К. Шеремет. Вид. 5-те. К: Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.

3. Лазарева І.А. Неврологічні основи логопедії: Навчально-методичний посібник для студентів дефектологічних спеціальностей. Луганськ, 2005. 132с.
4. Неврологічні основи логопедії. За ред. Шеремет М. К., Боряк О. В. Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. 252 с.
5. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії. Укл. В. В. Тищенко, Є.Ю. Линдіна. К. «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2015. 308 с.
6. Тарасун В. В. Основи теорії і практики логодидактики: підручник для вищих навчальних закладів. Київ: «Каравела», 2017. 326 с.
7. Хрестоматія з логопедії. За ред. Шеремет М.К., Мартиненко І.В. К.: КНТ, 2006. 360 с.

Допоміжна:

1. Логопедія: Підручник для вищої школи. За ред. М. К. Шеремет. К.: «Слово», 2010. 376 с.
2. Рібцун Ю. В. Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення : програмно-методичний комплекс. К., 2012. 258 с.
3. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс. 2013. 108 с.
4. Гайдаєнко В.В., Іващенко А.В., Лисенко Г.М. Формування звуковимови у дітей дошкільного віку. Кам'янець-Подільський, 2006.
5. Малярчук А.Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовних недоліків. – К., 1997.
6. Олійник Г.А. Виправлення недоліків звуковимови й мовлення в учнів: Метод. Посібник. За ред. О. Давидова, 1997.
7. Соботович Є.Ф. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (в його фонетико-фонематичній ланці) дітей дошкільного віку. Дефектологія. 2002, №3.

8. Сучасна українська літературна мова. М.Я. Плющ, С.П. Бевзенко, Н.Я. Грипас та інші. К., 2003.
9. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник. За ред. академіка В.І.Бондаря. Луганськ: Альма-матер, 2003. 436 с.
10. Винокур А. С. Подолання мовного недорозвинення у дітей молодшого шкільного віку. К., 1977.
11. Програми для 2-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Частина 2. Мякушко О.І., Дмитрієва І.В., Компанець Н.М., Шеремет Б.Г., Якобчук Є.Л. За ред. М.К.Шеремет К.: Неопалима купина, 2006. 368 с.
12. Програми для 2-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Частина 1. Тищенко В.В., Данилавичюте Е.А., Гаврилова Н.С. За ред. М.К. Шеремет К.: Неопалима купина, 2006. 360 с.
13. Соботович Е.Ф., Тищенко В.В., Бартенева Л.И., Данилавичюте Э.А., Андрусишина Л.Е., Трофименко Л.И. Методика виявлення речевих порушень у дітей и діагностика их готовності к школьному обучению. К.: Актуальна освіта, 1997.
14. Соботович Є.Ф. Концепція стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з вадами мовленнєвого розвитку. Дефектологія. 2002. №1.
15. Соботович Є.Ф. Нормативні показники та критерії оцінювання мовленнєвого розвитку (у його фонологічній ланці) дітей дошкільного віку. Дефектологія. 2002. №3.
16. Соботович Є.Ф. Нормативні показники та критерії оцінювання мовленнєвого розвитку (у його лексичній ланці) дітей дошкільного віку. Дефектологія. 2003. №2.
17. Соботович Є.Ф. Нормативні показники та критерії оцінювання мовленнєвого розвитку (у його граматичній ланці) дітей дошкільного віку // Дефектологія. 2003. №2.